



Voorzitter

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Infrastructuur en Waterstaat
De heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 47
fax 070 312 92 33

e-mail voorzitter@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 27 maart 2024

betreft Nadere vragen naar aanleiding van mondeling overleg 18 april 2023

ons kenmerk 174692U

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 47
fax 070 312 92 33

e-mail voorzitter@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Geachte heer Harbers,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 5 februari 2024¹ met antwoorden (mede namens de minister van Rechtsbescherming) op de nadere vragen naar aanleiding van het mondeling overleg van 18 april 2023 over rechtsbescherming, rechtsgelijkheid, en het bewaken van de rechtsstaat in relatie tot de uitwerking van natuur- en milieuwetgeving in Nederland. De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** hebben naar aanleiding hiervan een aantal nadere vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van de fractie van de SP sluiten zich aan bij deze vragen. Een afschrift van deze brief is aan de minister voor Rechtsbescherming gestuurd.

Vragen en opmerkingen van de fractie van GroenLinks-PvdA

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie danken u voor de beantwoording van de eerder gestelde vragen. Zij hebben een aantal vervolgvragen, mede omdat volgens hen de oorspronkelijke vragen niet of alleen in algemene bewoordingen zijn beantwoord.

In de eerste plaats willen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie een fundamenteel punt maken. Zij stellen dat u een aantal vragen niet wilt beantwoorden vanwege lopende procedures en merken op dat het niet zo kan zijn dat wanneer het kabinet welbewust juridisch kwetsbare besluiten neemt, zoals in dit geval, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer in hun controlerende taken beperkt worden doordat het kabinet zich achter juridische procedures gaat verschuilen. Ook wanneer er lopende procedures zijn, heeft een kamerlid recht op zorgvuldige antwoorden op vragen over procesvoering en de juridische keuzes die daar aan ten grondslag liggen. Vanzelfsprekend zijn er beperkingen om het landsbelang niet onnodig in gevaar te brengen, maar het past niet binnen de normen van goed bestuur en het algemeen belang om informatie over juridische onderbouwingen en gevolgde procedures achter

¹ Kamerstukken I 2023/24 35334/33576, BN.



datum 27 maart 2024

ons kenmerk 174692U

blad 2

te houden, aldus de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA. Beide kamers kunnen immers alleen tot een goed oordeel over het gevolgde beleid komen wanneer zij zich een volledig beeld hiervan hebben kunnen vormen. Dit geldt te meer wanneer vragen reeds zijn gesteld voorafgaand aan genoemde lopende procedures. Zij vragen of u dat met hen eens bent.

Daarnaast vragen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA om alle gestelde vragen apart te beantwoorden en niet te volstaan met verwijzingen naar elkaar, naar enorme dossiers van de Tweede Kamer en/of beantwoording van eerdere vragen. Het is immers niet de bedoeling dat Kamerleden als een soort Inspecteur Clouseau hun werk gaan/moeten uitvoeren.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben eerder vragen gesteld over de invulling van de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen'² bij het gedogen van het Nieuw Normen- en Handhavingstelsel Schiphol (NNHS). Meer in het bijzonder hebben zij gevraagd of u kunt aangeven hoe de verschillende specifieke criteria die in deze nota worden genoemd op Schiphol zijn nageleefd. Ook is verzocht bij de beantwoording daarvan in te gaan op elk criterium en de specifieke invulling daarvan. Die vraag is niet specifiek beantwoord en bij nadere vragen hierover wederom niet omdat dit volgens de minister van Rechtsbescherming de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is. De leden van de fractie GroenLinks-PvdA hechten echter aan inzicht in het proces dat ertoe heeft geleid dat zo lang kon worden gedoogd rond Schiphol en vragen u voornoemde vraag alsnog te beantwoorden.

U kent ongetwijfeld de visie van prof. mr. H.E. Bröring en prof. dr. A.R. Neerhof op de juridische houdbaarheid van gedogen in deze situatie.³ De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen of u kunt aangeven hoe u in de huidige situatie, waarin Schiphol niet mag krimpen, NNHS niet rechtsgeldig is en zelfs tot 480 vluchten mogelijk zijn, om gaat met het feit dat tegelijkertijd de burgerrechten van burgers (bijvoorbeeld het recht op een goede gezondheid en op een gezonde leefomgeving) worden geschaad en de rechter heeft geoordeeld dat de mensenrechten hier in het geding zijn. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen waarom u zich in dit verband niet juridisch vrijer voelt om de kant van de burgers te kiezen en de rechten van burgers te laten prevaleren boven de rechten van het kapitaal.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen of u kunt aangeven of er zonder het nieuwe Lucht- havenverkeersbesluit (LVB) en een gemankeerde (en aangevochten) natuurvergunning op dit moment sprake is van een legale operatie op Schiphol, of dat van legaliteit pas kan worden gesproken als er een nieuw LVB is (en dus een onherroepelijk vastgestelde natuurvergunning).

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA menen dat u vragen over de mogelijkheid van gedogen hebt beantwoord alsof Schiphol tijdelijk nog niet aan de vigerende wetgeving voldeed. De situatie is volgens hen echter anders: Schiphol voldeed (en voldoet) niet (meer) aan de vigerende wetgeving.

² Zie Kamerstukken II 1996/97, 25085 waarin de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen' aan de Kamer is aangeboden.

³ ANTICIPEREND HANDHAVEN VAN HET NIEUWE NORMEN- EN HANDHAVINGSSTELSEL SCHIPHOL, Groningen / Oranjestad (AW) - Amsterdam, 20 februari 2020 prof. mr. H.E. Bröring & prof. dr. A.R. Neerhof.



datum 27 maart 2024

ons kenmerk 174692U

blad 3

Het gedogen heeft plaatsgevonden in anticipatie op toekomstige wetgeving; wetgeving waarvan het de vraag was of deze er ooit zou komen. Zij vragen u waar in de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen' staat vermeld dat gedogen ook 'richting toekomstige wetgeving' kan betekenen.

Als dat niet in de nota staat vermeld menen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie dat 'Grenzen aan gedogen' nooit de basis voor de gedoogsituatie kon en mocht zijn. Zij vragen of u dat met hen eens bent.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie merken op dat het kabinet heeft besloten om het maximum aantal toegestane vliegtuigbewegingen van en naar Schiphol te reduceren tot 440.000 per jaar, inclusief het nieuw in te voeren Luchthavenverkeersbesluit.⁴ Dat betekent volgens de leden dat er per definitie geen zicht meer is op legalisatie van alles boven die 440.000 vliegtuigbewegingen en dat er zeker geen concreet zicht op is. Daarmee vervalt de grond (als die er al was) om te gedogen. Toch bent u van plan circa 480.000 vluchtbewegingen toe te staan in het huidige 'gebruiksjaar', terwijl dat niet kan onder de geldende milieuregels, aldus de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie. Zij ontvangen graag van u een reactie op het voorgaande. Verder menen zij dat dit tevens onverenigbaar is met de uitgangspunten van de eigen regels voor gedogen. Zij vragen of u het met hen eens bent en zo niet, of u juridisch kunt onderbouwen waarom niet.

Waarom heeft u, wellicht in tweede instantie, niet geregeld dat NNHS werd gemaximeerd op 400.000 vluchten, zo vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie. Dan was immers zowel het leefbaarheidsprobleem een stuk kleiner als de juridisch onzekere situatie voor Schiphol, zo stellen zij.

Meer in het bijzonder vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of u kunt aangeven hoe het onderdeel tijdelijkheid van de gedoogsituatie op voorhand is gewogen en waarom u van mening bent dat de illegale onvergunde operatie van Schiphol een acceptabele looptijd zou hebben.

Ook vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of u kunt aangeven of dit standpunt in de loop der jaren aan heroverwegingen is onderworpen toen bleek dat de NNHS steeds op nieuwe hobbels bleef hangen. Als u die vraag positief beantwoordt willen de leden graag weten wanneer die heroverweging heeft plaatsgevonden en welke conclusies toen zijn getrokken met betrekking tot de criteria 'terughoudend, zorgvuldig en verantwoord'.

In welke bestuurlijke vergaderingen is besloten dat het belang van rechtszekerheid voor omwonenden achtergesteld kon worden op het belang van rechtszekerheid voor de operatie van Schiphol, zo vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie. Anders gezegd: in welk overleg is besloten dat de gedoogsituatie langer kon duren ondanks het feit dat deze situatie voor vele tienduizenden mensen een enorme toename van overlast betekende.

In aansluiting hierop vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of in dit overleg een nieuwe afweging in het kader van 'Grenzen aan gedogen' is gemaakt of dat men simpelweg is voortgegaan

⁴ Hoofdlijnenbrief Schiphol, 24 juni 2022.



datum 27 maart 2024

ons kenmerk 174692U

blad 4

op de ingeslagen weg. Mocht het laatste het geval zijn dan vragen de leden of u kunt uitleggen welk recht omwonenden dan aan deze nota zouden kunnen ontlennen.

Waarom is toen niet alsnog gekozen voor krimp van Schiphol om de (extra) overlast te verminderen voor deze groep burgers? U gaat bij de beantwoording steeds uit van de situatie met of zonder NSSH, terwijl er juridisch gezien redelijkerwijs nog een optie op tafel had moeten liggen toen het nieuwe stelsel steeds langer op zich liet wachten, te weten verdere krimp van Schiphol.

In uw brief⁵ heeft u de Kamer gewezen op een wijziging van bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht waarmee de uitsluiting van beroep bij de bestuursrechter voor besluiten van de minister van Infrastructuur en Waterstaat c.q. de minister van Defensie met betrekking tot een viertal luchthavens wordt opgeheven. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen u of deze wijziging reeds is ingegaan of dat burgers zich nog steeds niet goed kunnen verweren wanneer het om betreffende luchthavens gaat. Mocht dat laatste het geval zijn dan willen zij graag weten wanneer wordt verwacht dat deze regels alsnog gaan gelden.

Ten slotte stellen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA dat de antwoorden die u heeft gegeven op de vragen 4, 5 en 32 van het Tweede Kamer lid Van Raan (PvdD)⁶ in tegenspraak lijken te zijn met de inhoud van uw brief aan deze Kamer. Kunt u deze verschillen duiden, zo vragen zij.

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 23 april 2024.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

⁵ *Kamerstukken I 2023/24 35334/33576*, BN, p. 9.

⁶ *Kamerstukken II 2023/24*, Aangangsel van de Handelingen – Antwoord op vragen van het lid Van Raan (PvdD) aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over breken belofte krimp Schiphol.